

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології
Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції
20 березня 2020 р.*

Харків – 2020

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:

І.Ф. Прокопенко – академік НАПН України, доктор педагогічних наук, ректор (голова);

Ю.Д. Бойчук – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи ХНПУ імені Г.С. Сковороди (заступник голови);

Хошіно Юічі – Другий секретар Посольства Японії в Україні (заступник голови).

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей I Міжнародної науково-методичної конференції, 20 березня 2020р. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. – 258 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 4 від 15.06.2020р.

До збірника увійшли тези доповідей, присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики викладання сходознавчих дисциплін, перекладу, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

©Харківський національний педагогічний університет імені
Г. С. Сковороди
© Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

ЗМІСТ
ФІЛОЛОГІЯ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Криворучко С.К. Метафоричність у романі Мо Яня 莫言 «Великі груди, широкі сідниці» 丰乳肥臀.....	8
Санатуллах Басам. Історичні передумови розвитку перської мови (تاریخی پیشینه) (فارسی زبان).....	10
Бикова І.А., Скразловська І.А. Символічне значення кольорів в культурі народів Сходу.....	13
Жукова К.Є. «Мислення через ієрогліфи» - феномен традиційної культури Китаю.....	15
Завгородня О.С. Епічна поема Абулькасіма Фірдоусі «Шах-Наме».....	16
Сєкіна Н.Д. Стилiстично-емоційна забарвленість гендерно маркованих фразеологізмів.....	19
Ван Сяоянь. Проблема переведення класических китайських текстів на мови країн Заходу.....	20
Ажнина Л.А. Особливості транслітерації деяких китайських імен власних.....	21
Ковальова В.В. Фонетичні особливості шанхайського діалекту.....	23
Коляда А.В. Особливості використання пекінізмів на лексичному рівні у п'єсі Лао Ше «Чайна».....	24
Мілова Д.І. Аспекти китайських дієслів у відображенні української мови.....	27
Проша О.Є., Мараховська О.В. Іранська каліграфія.....	28
Ситнікова В.А. Функціонування графеми «доц» у складених ієрогліфах.....	29
Субота І.А. Образ минулого у новелах Лейли аль -'Усман.....	32
Сусленко А.М. Особливості походження іранських прізвищ.....	34
Фотеску І.В. Проблематика використання наголосу мови та складу в сучасній японській мові.....	35
Шапаренко Е.Е. Стилiстичні особливості китайських текстів публіцистичного стилю.....	37
Юрченко М.Е. Відмінності між японським і українським діловим листуванням.....	38

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СХІДНИХ МОВ

Руда Н.В. Аналітичне читання як один з засобів формування китайськомовної компетентності студентів.....	40
Ахмад О.Р. Кейс-метод (Case Study) як форма інтерактивного навчання арабської мови.....	41
Компанієць О.В., Баличева В.М. Використання гаджетів та досягнень новітніх технологій при вивченні івриту.....	43
Андрєєва Ю.В. Дослідження мотивації студентів до вивчення китайської мови та методи її підвищення.....	44
Копилова Н.А. Переваги навчання китайської лексики у середній школі за допомогою наочних засобів навчання.....	47
Локшина Ю.Г. Методика викладання японської мови як дисципліна вільного вибору студентів.....	48
Подгорний Г.В. Спецкурс «Вступ до сходознавства» в гімназії.....	50
Сєгада Ж.П. Література Японії в освітньому процесі Київської гімназії східних мов №1.....	53
Ткаченко О.І. Науково-педагогічні підходи до навчання китайської мови учнів Київської гімназії східних мов №1.....	55
Дмитрієва А.В. Порівняльний аналіз підручників «DISCOVER CHINA» та	

ФОНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ШАНХАЙСЬКОГО ДІАЛЕКТУ

Ковальова Василина Вікторівна, студентка 3 курсу факультету іноземної філології
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди

Науковий керівник: к.ф.н., доц. К.Є. Жукова

Шанхайський китайський діалект (Shanghainese; 上海话) – діалект Ву, на якому розмовляють у місті Шанхай, одному з чотирьох муніципалітетів КНР. Він не є зрозумілим для носіїв будь-яких діалектів північнокитайської групи, або кантонського, та будь-якими іншими китайськими мовами за межами Ву. Однак сучасний Шанхайський діалект суттєво змінювався під впливом путунхуа та іншими китайськими мовами, такою як кантонська. Це відрізняє діалект на якому розмовляє молоде та старше покоління.

Шанхайський діалект дещо схожий з мовою сусідніх міст Чаншу, Цзясін і Сучжоу, класифікованих лінгвістами як підгрупа Су-Ху-Цзя (苏沪嘉). Люди, що спілкуються в на цих територіях, не потребують переходу на путунхуа, коли вони розмовляють один з одним. Однак є помітні тональні та фонологічні зміни, які не перешкоджають розбірливості. Більшість носіїв шанхайського діалекту вважають, що за містом Вусі розбіжності набувають значного значення, і що треба декілька тижнів до місяців, щоб повністю вивчити діалект Вусі. Аналогічно, діалект Ханчжоу розуміють більшість мовців, але він вважається "більш грубим". Венчжоузький діалект, на якому говорять у найпівденнішій частині провінції Чжецзян, вважається частиною групи Ву, але взаємно незрозумілою для носіїв шанхайського діалекту [10,2].

Більшість носіїв шанхайського діалекту насправді є нащадками іммігрантів з провінцій Цзянсу та Чжецзян, які переїхали до Шанхаю в кінці XIX - на початку XX століття. З недавніх пір становище шанхайських китайців було порушено припливом іммігрантів. Сьогодні практично всі жителі Шанхаю (носії шанхайського діалекту) також розмовляють стандартною китайською (путунхуа). Були проведені значні дослідження синхронних та діахронічних змін діалекту. Репрезентативні праці включають Сю і Тан (1962) про соціально стратифіковану варіацію в Шанхайському діалекті; Qian (2003) та Hu (2003), які містять детальні відомості про його еволюцію за останнє століття; Лю (2004), який зосереджується на звуковій структурі діалекту та намагається простежити його історичний розвиток; Shi & Jiang (1987), який повідомляє про значні індивідуальні відмінності серед носіїв майже подібного віку (народився між 1928 та 1948 роками); Ху, Tang & Tang (1982) про синхронічну варіацію в китайській мові; і Ху, Tang & Tang (1988), які досліджують варіації між трьома поколіннями десяти сімей (бабусі і дідусі: народилися між 1807 і 1915 роками; батьки: 1930–1948; діти: 1967–1968) [5,2].

Голосні

У Шанхайському діалекті є 22 голосних звуку, і 4 особливих голосних звуку, які притаманні тільки шанхайському діалекту. Наприклад:

	Ієрогліф	Путунхуа	Шанхайський	Переклад
Звук [E]	上海	shanghai	zanghe	Шанхай
Звук [y]	手工	shougong	sogong	ручна робота
Звук [ɔ]	跑步	paobu	bobu	Бігати
Звук [ø]	半天	bantian	Buti	Півдня

З наведених вище прикладів чітко видно різницю в фонетиці між голосними звуками Шанхайського діалекту і путунхуа. Шанхайський діалект має ще одну особливість. Вона полягає в тому, що голосних звуків більше, а отже, і артикуляція голосних звуків різна. З цього випливають різні вимови всіх голосних шанхайського діалекту. Вимову голосних можна охарактеризувати як повільне, карбоване і з роздільно-виразною вимовою.

Приголосні

Приголосні звуки в шанхайському діалекті показують себе в ініціальній позиції. Головна риса, яка виділяє шанхайський діалект – це дзвінкі приголосні. У путунхуа приголосні, які поєднуються з сильними голосними, стають глухими. Є два види глухих приголосних: глухі непридихові і глухі придихові. У шанхайському діалекті налічується 28 ініціаль, серед яких є приголосні звуки, які характерні тільки для шанхайського діалекту, наприклад: *b, d, z, g, h, j, x, v, ng*.

Ієрогліф	Путунхуа	Шанхайський	Переклад
苹果	Pingguo	ɸingu	Яблуко
支持	Zhichi	zizi	підтримувати
鞋子	Xiezi	həzi	Мешти
全家	Quanjia	xiga	уся родина

У прикладах ми представили приголосні в лексичних одиницях, які притаманні шанхайському діалекту. Таким чином, з загально-фонетичної точки зору приголосні шанхайського діалекту вимовляються дзвінкіше. При вивченні фонологічних характеристик шанхайського діалекту можна побачити відмінності не тільки в тому, як вимовляються звуки, але і в написанні ієрогліфів. Звуковий лад шанхайського діалекту має 21 досить великі розбіжності в листі і прочитанні слова. Слову в китайській мові притаманне різноманітне звучання і, в деяких випадках, різне написання. Важливою рисою стилю в китайській мові є тон і музичний слогонаголос. Головна акустична характеристика складу в шанхайському діалекті визначається за п'ятиступчастою шкалою: в путунхуа - 4 тони, а в шанхайському діалекті - 5. У шанхайському діалекті склади відрізняються уривчастістю і стислістю. Таким чином, тонове становлення складів в шанхайському діалекті сильно відрізняється від путунхуа, одні і ті ж лексичні одиниці відрізняються за своєю звуковою системою. Так стають зрозумілі відмінності в морфології шанхайського діалекту і путунхуа [9,1].

Розбіжності голосних в акустиці і фонетиці шанхайського діалекту від путунхуа відображаються і в лексиці і морфології. З цього випливає, що при подібному написанні слів в розглянутих діалектах буде різна вимова.

Шанхайський	Путунхуа	Переклад
侬早! – nong13zɔ34!	你早! – ni3 zao3!	Доброго ранку!
再会! – ze53 ve13!	再见! – zai4jian4!	До побачення!
请坐! – qin34 su13 !	请坐! – qing3 zuo4 !	Будь-ласка, сідайте!

Таким чином, можна сказати, що у всіх фонологічних та фонетичних аспектах, шанхайський діалект представляє більшу складність, ніж путунхуа, що вказує на те, що Шанхайський важче вивчити, ніж мандарин. Крім того, голосні та тони помітно вирізняються в шанхайському діалекті. Незважаючи на те, що існує тенденція, згідно з якою шанхайський діалект з фонологічної точки зору зближається з путунхуа, шанхайський діалект стабільно зберігає частину традиційних особливостей. Наприклад, явно виражені glottal зупинки, унікальна система голосних та невиразність носових приголосних - не особливості путунхуа.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Qing Lin The Diachrony of Tone Sandhi: Evidence from Southern Min Chinese, 2019. – 119 р.
2. Xue Leyang Phonological Comparison between Mandarin and Shanghainese

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЕКІНІЗМІВ НА ЛЕКСИЧНОМУ РІВНІ У ПРЕСІ ЛАО ШЕ «ЧАЙНА»

Коляда Аліна Вікторівна, студентка 3 курсу факультету іноземної філології
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції

Відповідальний за випуск: (Руда Н.В.)

Комп'ютерна верстка: Петрищева О.В.

Коректор: Коробкіна І.М.

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори

Підписано до друку Формат Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк.

Обл.-вид. арк. Зам № Тираж прим. Ціна договірна.